

Odpovědnost správy komunikací za škodu na zdraví chodce

Samotná okolnost, že v důsledku závady ve sjízdnosti komunikace došlo ke škodě na zdraví chodce, nevylučuje objektivní odpovědnost správce komunikace.

Samotná okolnost, že v důsledku závady ve sjízdnosti komunikace došlo ke škodě na zdraví chodce, nevylučuje objektivní odpovědnost správce komunikace.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 7.6.2000, sp. zn.25 Cdo 1697/98)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci o náhradu škody, vedené u Okresního soudu v Karviné pod sp. zn. 18 C 289/89, o dovolání žalované proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 11. prosince 1997, č.j. 13 Co 486/96-232, tak, že dovolání zamítl.

Z odůvodnění :

Okresní soud v Karviné rozsudkem ze dne 25. 1. 1991 č.j. 18 C 289/89-50 zamítl návrh žalobkyně, aby žalovaná a tehdejší druhý žalovaný - T. s. m. K. jí byli povinni společně a nerozdílně zaplatit 14.534,- Kč s příslušenstvím, a rozhodl o náhradě nákladů řízení. Rozhodl tak o nároku žalobkyně na náhradu za poškození zdraví, k němuž došlo dne 10. 1. 1989, kdy žalobkyně při přecházení silnice na zledovatělé komunikaci v obci upadla a utrpěla úraz zápěstí pravé ruky. Okresní soud posoudil věc podle ustanovení § 421 obč. zák. ve znění účinném do 31. 12. 1991 a dovodil, že u žádného ze žalovaných nebylo prokázáno porušení právních povinností, jak to má na mysli ustanovení § 9 zákona č. [135/1961](#) Sb.

Usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne 30. 8. 1991 č.j. 13 Co 294/91-92 byl rozsudek soudu prvního stupně zrušen a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení. Krajský soud v tomto usnesení vyslovil závazný právní názor, že věc je nutno posuzovat nikoli podle § 421 obč. zák., ale podle ustanovení upravujících zvláštní odpovědnost organizací v zákoně č. [135/1961](#) Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen silniční zákon), a že správci komunikací odpovídají za závady ve sjízdnosti podle ust. § 9a odst. 2 tohoto zákona i ve vztahu k chodcům, neboť i oni jsou uživateli komunikace. Tato odpovědnost je odpovědností objektivní, a je na organizaci aby prokázala, že se odpovědnosti zprostila. Odvolací soud pak uložil soudu prvního stupně, aby doplnil dokazování, a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Rozsudkem Okresního soudu v Karviné ze dne 30. 11. 1995 č.j. 18 C 289/89-174 byla po té, co byla usnesením připuštěna změna návrhu, uložena žalované a vedlejšímu účastníku povinnost zaplatit

žalobkyni 71.663,- Kč s 3 % úrokem z částky 13.375,- Kč od 6. 11. 1989 do zaplacení a s 3 % úrokem z částky 35.144,- Kč od 15. 9. 1992 do zaplacení; návrh žalobkyně na zaplacení další částky 37.235,- Kč s příslušenstvím a placení náhrady za ztrátu na výdělku ve výši 2.220,- Kč měsíčně od 28. 6. 1994 proti žalované a vedlejšímu účastníku byl zamítnut. Proti druhému žalovanému - T. s. m. K. byl návrh žalobkyně zamítnut v celém rozsahu. Zároveň bylo rozhodnuto o náhradě nákladů řízení. Po doplnění dokazování dospěl okresní soud k závěru, že vůči druhému žalovanému není návrh žalobkyně důvodný, neboť tento není ani vlastníkem ani správcem předmětné komunikace. Vlastníkem komunikace v době úrazu byl Čs. stát - O. s. s. K., jejíž povinností ve smyslu ustanovení § 9 silničního zákona bylo odstraňovat závady ve sjízdnosti na předmětné komunikaci, která byla zahrnuta do plánu zimní údržby. Právní nástupkyní O. s. s. K. je žalovaná, která je tak ve sporu pasivně legitimována. Bylo prokázáno, že v den úrazu byl povrch vozovky v místě, kde žalobkyně vozovku přecházela, pokryt vrstvou námrazy, což je závadou ve sjízdnosti podle § 12 odst. 2 písm. c/ vyhl. č. [35/1984](#) Sb., a vzhledem k tomu, že v den úrazu zaměstnanec žalované organizace solil jen některá místa na dané komunikaci podle svého uvážení, okresní soud dovodil, že žalovaná závadu ve sjízdnosti bez průtahů neodstranila a ani neprokázala vynaložení veškerého úsilí, kterého lze na ní požadovat, takže odpovědnosti za vzniklou škodu nezprostila.

K odvolání žalované a vedlejšího účastníka Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 11. 12. 1997 č.j. 13 Co 486/96-232 rozsudek soudu prvního stupně ve vyhovujícím výroku zrušil v části ukládající povinnost plnění vedlejšímu účastníku, a dále jej ve vyhovujícím výroku změnil tak, že zamítl návrh na zaplacení částky 29.966,- Kč s příslušenstvím, a ohledně platební povinnosti žalované v částce 41.697,- Kč s příslušenstvím jej potvrdil. Zároveň rozhodl o náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů. V zamítavých výrocích ve věci samé zůstal rozsudek soudu prvního stupně nedotčen. Odvolací soud vycházel ze skutkových zjištění učiněných soudem prvního stupně a shodně s ním dovodil, že za škodu na zdraví žalobkyně způsobenou dne 10.1.1989 následkem pádu při přecházení vozovky pokryté vrstvou námrazy odpovídá žalovaná, která je subjektem, jemuž náležela správa této komunikace, a ve smyslu § 9 odst. 1 silničního zákona měla povinnost odstraňovat závady ve sjízdnosti, jak je definuje ust. § 12 odst. 1, 2 písm. c/ vyhl. č. [135/1984](#) Sb. Podle ust. § 9a silničního zákona správci komunikací odpovídají za škody vzniklé závadami ve sjízdnosti uživatelům těchto komunikací, tedy i chodcům, neboť i chodci mohou být účastníky silničního provozu (§ 7 odst. 1, § 42 odst.1 tehdy platné vyhl. č. [100/1975](#) Sb., ve znění pozdějších předpisů). Žalovaná neprokázala, že by na její straně byl dán objektivní stav nemožnosti závady na komunikaci odstranit či na ně upozornit, když zmíněná závada nebyla odstraněna právě v důsledku vadného vyhodnocení klimatických podmínek z hlediska rozsahu nezbytného ošetření vozovky. Vzhledem k okolnostem, za nichž došlo k úrazu žalobkyně, shledal odvolací soud její spoluzavinění na vzniklé škodě v rozsahu 30 %.

Proti tomuto rozsudku podala žalovaná dovolání z důvodu podle § 241 odst. 3 písm. d/ o.s.ř. (nesprávně uvedeno § 241 odst. 2 písm. d/ o.s.ř.). Namítá, že odvolací soud nesprávně aplikoval silniční zákon č. [135/1961](#) Sb., zejména ustanovení § 9 a § 9a, které je nutno vykládat v souladu s ustanovením § 12 vyhl. č. [35/1984](#) Sb., jež rozlišuje pojem sjízdnost (odst. 1 - 3) a pojem schůdnost (odst. 4 - 5). Správce silnic má ve smyslu § 12 odst. 1 až 3 vyhl. č. [35/1984](#) Sb. zabezpečovat pouze sjízdnost průjezdných úseků silnic a místních komunikací, zatímco schůdnost udržuje správce místní komunikace pouze na místech vyjmenovaných v odst. 4 a 5 tohoto ustanovení, což jsou v případě průjezdných úseků silnic pouze přechody pro chodce. Dovojuje, že pojem sjízdnost představuje podmínky, za kterých je umožněna bezpečná jízda motorových či nemotorových vozidel, zatímco pojem schůdnost upravuje podmínky, za nichž je umožněna bezpečná chůze chodců. Proto je nesprávný názor odvolacího soudu o totožnosti obou pojmů, a nesprávné jsou i jeho právní závěry na tomto výkladu založené. Dovolatelka namítá, že ona jako správce silnice měla v úseku, kde žalobkyně přecházela silnici, za povinnost zajišťovat pouze sjízdnost, a tedy podmínky pro bezpečnou jízdu

motorových a nemotorových vozidel. Správce místní komunikace pak za schůdnost v tomto úseku rovněž neodpovídá, neboť se zde nenacházel přechod pro chodce. Dle názoru dovolatelky ona sama nezanedbala své povinnosti ani co se týče zajišťování podmínek pro sjízdnost, v uvedený den nebyla v tomto úseku silnice evidována žádná dopravní nehoda a z provedených důkazů nevyplývá, že by zde byla jakákoliv závada ve sjízdnosti zjištěna. Odvolacímu soudu dále vytýká nedostatečné posouzení spoluzavinění žalobkyně, spočívající v jejím lehkomyšlném jednání, když svévolně vstoupila na zledovatělý povrch silnice, na kterém byla zajišťována pouze sjízdnost. Navrhla zrušení rozsudku odvolacího soudu a vrácení věci tomuto soudu k dalšímu řízení.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o.s.ř.) po zjištění, že dovolání bylo podáno včas, účastníkem řízení, zastoupeným advokátem ve smyslu § 241 odst. 1 o.s.ř., přezkoumal napadený rozsudek podle § 242 odst. 3 o.s.ř. a dospěl k závěru, že dovolání, které je přípustné podle § 238 odst. 1 písm. b/ o.s.ř., není opodstatněné.

Podle § 9 odst. 1 zákona č. [135/1961](#) Sb. ve znění pozdějších předpisů (dále jen silniční zákon) závady ve sjízdnosti dálnic, silnic a místních komunikací jsou bez průtahů povinni odstraňovat jejich správci.

Podle § 9a odst. 2 tohoto zákona správci dálnic, silnic a místních komunikací odpovídají za škody vzniklé uživatelům těchto komunikací, jejichž příčinou byly závady ve sjízdnosti, ledaže prokáží, že nebylo v mezích možností tyto závady odstranit ani na ně předepsaným způsobem upozornit.

Toto ustanovení upravuje objektivní odpovědnost správců komunikací za škody způsobené závadou ve sjízdnosti ve vztahu ke všem uživatelům komunikací, tedy i vůči chodcům, neboť i chodci mohou být účastníky provozu na pozemních komunikacích (§ 7 odst. 1, § 42 odst.1 tehdy platné vyhl. č.[100/1975](#) Sb.,ve znění pozdějších předpisů), a tedy i uživateli těchto komunikací. Právní názor odvolacího soudu, z něhož vychází jeho rozhodnutí, že správce silnice odpovídá za škody vzniklé závadami ve sjízdnosti i ve vztahu k chodcům, je správný.

Samotná okolnost, že v důsledku závady ve sjízdnosti komunikace došlo ke škodě na zdraví chodce, nevylučuje objektivní odpovědnost správce komunikace za škodu podle tohoto ustanovení. Jestliže příčinou pádu žalobkyně a následné škody byla závada ve sjízdnosti předmětné komunikace, odpovídá za tuto škodu správce této komunikace podle ust. § 9a odst. 2 silničního zákona, ledaže by prokázal, že nebylo v mezích možností tuto závadu odstranit nebo na ni předepsaným způsobem upozornit (srov. rozhodnutí býv. Nejvyššího soudu z 19.5.1989, publikované v Bulletinu NS ČSR pod č. 20, roč. 1989).

Podle § 9a odst. 3 tohoto zákona správci místních komunikací odpovídají za škody, jejichž příčinou byly závady ve schůdnosti na přechodech pro chodce na místních komunikacích a průjezdných úsecích silnic městy a obcemi, místních komunikacích určených výhradně pro chodce a chodnicích, ledaže prokáží, že nebylo v mezích možností tyto závady odstranit ani na ně předepsaným způsobem upozornit.

Ani úprava odpovědnosti správce místní komunikace za škody způsobené závadami ve schůdnosti na

určitých místech, obsažená v ust. § 9a odst. 3 silničního zákona, nevylučuje jeho odpovědnost za škody, jejichž příčinou byla závada ve sjízdnosti podle § 9a odst. 2 téhož zákona, jen proto, že škodu utrpěl chodec. Nelze přisvědčit názoru dovolatelky, že z hlediska rozlišení termínu sjízdnost a schůdnost, jak jsou definovány v ust. § 12 vyhl. č. [135/1984](#) Sb., kterou se provádí zákon o pozemních komunikacích (silniční zákon), je odpovědnost správce komunikace podle § 9a odst. 2 silničního zákona omezena jen vůči těm uživatelům komunikací, kteří vozovku používají k jízdě motorovými a nemotorovými vozidly. Jestliže příčinou vzniklé škody byla závada ve sjízdnosti, odpovědnost správce komunikace je založena bez ohledu na to, zda uživatelem komunikace byl chodec či řidič. Dovolatelka sice správně poukazuje na to, že pojmy sjízdnost a schůdnost ve smyslu § 12 vyhl. č. [35/1984](#) Sb. nejsou totožné, nedůvodně však vytýká odvolacímu soudu, že by obsah těchto pojmů ztotožnil, tedy že by podle § 9a odst. 2 silničního zákona dovedl odpovědnost správce komunikace za závadu ve schůdnosti.

Pokud dovolatelka poukazuje na okolnosti svědčící o spoluzavinění žalobkyně, která nedostatečně přizpůsobila chůzi okolnostem, jež mohla předvídat, není výtka v tomto směru důvodná, neboť odvolací soud tyto namítané skutkové okolnosti neopomenul hodnotit a při úvaze o míře spoluzavinění žalobkyně z nich vycházel.

Z uvedeného vyplývá, že rozsudek odvolacího soudu je z hlediska uplatněného dovolacího důvodu podle § 241 odst. 3 písm. d/ o.s.ř. správný, a proto dovolací soud dovolání žalované zamítl (§ 243b odst. 1 o. s. ř.).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Koupě nemovité věci](#)
- [Nesprávný úřední postup \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Platební neschopnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předkupní právo \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Přerušení řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Rodinný závod \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Dědictví](#)
- [Výživné](#)
- [Valná hromada](#)
- [Ustanovení zástupce](#)
- [Náhrada škody](#)